

ΓΕΝΙΚΟ ΧΗΜΕΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Θέμα: Παγκόσμια Ημέρα Υγείας – Our Planet our Health

Η **Παγκόσμια Μέρα Υγείας στις 7 Απριλίου**, που σηματοδοτεί την επέτειο της ίδρυσης του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας το 1948, έχει φέτος για σύνθημα: «**Ο Πλανήτη μας, η Υγεία μας (Our Planet our Health)**», στέλνοντας έτσι ένα ισχυρό μήνυμα ανά το παγκόσμιο προτρέποντας για **καθαρό αέρα, νερό και τρόφιμα**, σημαντικούς παράγοντες στη διασφάλιση της Δημόσιας Υγείας.

Η μέρα αυτή είναι ευκαιρία για την ευαισθητοποίηση και την κατανόηση της επίδρασης ενός καθαρού πλανήτη Γη στην ανθρώπινη υγεία, και για την κινητοποίηση υποστήριξης δράσεων προς αυτή την κατεύθυνση, τόσο σε τοπικό/εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο. Η ρύπανση του περιβάλλοντος, του ατμοσφαιρικού αέρα, του νερού, καθώς και η κλιματική κρίση που αποτελεί τη μεγαλύτερη απειλή για την υγεία που αντιμετωπίζει στις μέρες μας η ανθρωπότητα, είναι αρνητικοί παράγοντες που επηρεάζουν την Υγεία.

Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας εκτιμά ότι, σε παγκόσμιο επίπεδο:

- Περισσότεροι από 13 εκατομμύρια θάνατοι κάθε χρόνο οφείλονται σε περιβαλλοντικά αίτια τα οποία μπορούν να αποφευχθούν.
- 2 δισεκατομμύρια άνθρωποι δεν έχουν πρόσβαση σε ασφαλές πόσιμο νερό και 829.000 άνθρωποι πεθαίνουν ετησίως από ασθένειες που προκαλούνται από μολυσμένο νερό και κακή υγιεινή (3.6 δισεκατομμύρια άνθρωποι δεν έχουν πρόσβαση σε ασφαλείς τουαλέτες).

- Εννέα στους δέκα ανθρώπους αναπνέουν μολυσμένο αέρα και κάθε λεπτό που περνά πεθαίνουν 13 άνθρωποι από ασθένειες που προκαλούνται από την ρύπανση του ατμοσφαιρικού αέρα.
- Περισσότερο από 600 εκατομμύρια άνθρωποι νοσούν και 420.000 πεθαίνουν, από ασθένειες που προέρχονται από την κατανάλωση επιμολυσμένων τροφίμων που περιέχουν μολυσματικές ή τοξικές από τη φύση τους ουσίες. Σε αυτές περιλαμβάνονται και οι ρυπαντές τροφίμων που εισέρχονται στην τροφική αλυσίδα λόγω της περιβαλλοντικής ρύπανσης (χημικές ουσίες όπως διοξίνες, βαρέα μέταλλα κ.ά. καθώς και τα βακτήρια, ιοί, παράσιτα).

Το Γενικό Χημείο του Κράτους του Υπουργείου Υγείας (ΓΧΚ), χαιρετίζει την Παγκόσμια Ημέρα Υγείας, η οποία είναι μια εξαιρετική ευκαιρία να υπογραμμιστούν για πολλοστή φορά τα άμεσα και μακροπρόθεσμα οφέλη της προστασίας του περιβάλλοντος του πλανήτη μας προς όφελος της ανθρώπινης υγείας, της οικονομίας και της κοινωνίας.

Μια σημαντική πτυχή του ζητήματος αυτού είναι η ρύπανση του περιβάλλοντος του πλανήτη μας όπως το νερό και ο αέρας, και η επίδραση της στην ασφάλεια των τροφίμων. Το **ΓΧΚ**, ως ο κατεξοχήν αρμόδιος κρατικός φορέας του χημικού, βιολογικού, μικροβιολογικού, τοξικολογικού και ραδιολογικού επίσημου εργαστηριακού ελέγχου, και ως Εθνικό Εργαστήριο αναφοράς σε διάφορα πεδία, στοχεύει προς τον σκοπό αυτό μέσα από τις δράσεις του, οι οποίες απορρέουν από τις αρμοδιότητες του.

Πιο συγκεκριμένα, **συμβάλλει ενεργά** στη διασφάλιση ασφαλών τροφίμων, καθαρού πόσιμου νερού, στην προστασία των επιφανειακών και υπόγειων νερών, του ατμοσφαιρικού αέρα καθώς και στη σωστή επεξεργασία των υγρών αποβλήτων, προς όφελος των Κύπριων και Ευρωπαϊών πολιτών:

- Με τη **διενέργεια επίσημων εργαστηριακών ελέγχων** στα τρόφιμα, τα νερά, τον αέρα και τα περιβαλλοντικά δείγματα από τα διαπιστευμένα του εργαστήρια, με την εφαρμογή **32** «εθνικών προγραμμάτων ελέγχου, παρακολούθησης και επιτήρησης» για τα τρόφιμα που αφορούν σε όλη την αλυσίδα παραγωγής, από το χωράφι ή τη φάρμα μέχρι και το πιάτο του καταναλωτή, και **21** που αφορούν στο περιβάλλον και νερό, τα οποία καταρτίζονται σε συνεργασία με τις καθ' ύλη αρμόδιες αρχές του Κράτους.

- Με την **στήριξη του έργου των Υπηρεσιών διαχείρισης του κινδύνου**, με την διενέργεια της «εκτίμησης του κινδύνου χρόνιας τοξικότητας μέσω τροφής», από την πρόσληψη των Κύπριων καταναλωτών διαφόρων χημικών ουσιών (όπως μόλυβδος, κάδμιο, υδράργυρος, νιτρικά άλατα, αφλατοξίνη Β1, ακρυλαμίδιο και πολυκυκλικούς αρωματικούς υδρογονάνθρακες), χρησιμοποιώντας τα πραγματικά διατροφικά τους δεδομένα, καθώς και της «εκτίμησης της οξείας τοξικότητας» ως προς την έκθεση τους στα υπολείμματα φυτοφαρμάκων μέσω της τροφής. Τα μέχρι στιγμής αποτελέσματα και στις δύο περιπτώσεις χαρακτηρίζονται ως ικανοποιητικά, καθώς δεν ξεπερνούν τα όρια ασφάλειας που καθορίζονται για τον πληθυσμό.
- Με την συμμετοχή του στη **διαμόρφωση** και στην **εφαρμογή τους σε εθνικό επίπεδο**, των σχετικών **νομοθεσιών** της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) καθώς και των **διεθνών προτύπων** ασφάλειας τροφίμων/ νερού, και προστασίας του περιβάλλοντος.
- Με την **στενή συνεργασία** με τις εθνικές αρμόδιες αρχές και τις αρμόδιες αρχές των άλλων Κρατών Μελών της ΕΕ, με τα θεσμικά όργανα της ΕΕ (Ευρωπαϊκή Επιτροπή), τα Ευρωπαϊκά Εργαστήρια Αναφοράς, το Joint Research Centre (JRC), τους αρμόδιους Οργανισμούς/ Αρχές της ΕΕ (όπως την Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφάλειας Τροφίμων (EFSA), την Ευρωπαϊκή Αρχή Περιβάλλοντος (ΕΕΑ), τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό για τα Χημικά (ΕΧΑ)) καθώς και τους διεθνείς Οργανισμούς (Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (WHO), Οργανισμός Τροφίμων και Γεωργίας (FAO)).
- Με την διενέργεια **εφαρμοσμένης έρευνας**, ως μέρος της αναπτυξιακής πολιτικής του, που αποσκοπεί στην *επίλυση αναδυόμενων ή/και εθνικών υφιστάμενων κινδύνων* και προβλημάτων τόσο σε σχέση με τα τρόφιμα όσο και με την προστασία του περιβάλλοντος και γενικότερα του πλανήτη.
- Με την **ενεργό συμμετοχή** του σε ερευνητικά έργα και δράσεις σχετικά με την **ανθρώπινη βιοπαρακολούθηση** για την διερεύνηση των επιπτώσεων της περιβαλλοντικής ρύπανσης στην ανθρώπινη υγεία, που στόχο έχει την

επιστημονική υποστήριξη αποφάσεων πολιτικής για την ασφαλή διαχείριση των χημικών ουσιών στην Ευρώπη.

Η φετινή Παγκόσμια Ημέρα Υγείας καθιστά πιο επιτακτική παρά ποτέ την ανάγκη ανάληψης από όλες τις χώρες συντονισμένων προσπαθειών για την προστασία του πλανήτη μας και τη διασφάλιση της Υγείας. Αυτό θα τις βοηθήσει να μετριάσουν τις κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις λόγω των αρνητικών επιπτώσεων της πανδημίας, και της κλιματικής κρίσης, και να ενισχύσουν μακροπρόθεσμα την ανθεκτικότητά τους σε τέτοιου είδους κινδύνους.

Η μέρα αυτή αποτελεί μια εξαιρετική ευκαιρία για όλους τους εμπλεκόμενους να θυμηθούν τα άπειρα οφέλη που επιφέρει η προστασία του περιβάλλοντος στην ανθρώπινη υγεία, και να ονειρευτούν ξανά την οικονομία, την κοινωνία, την υγεία μας.

«Ο πλανήτης μας, η Υγεία μας: Ονειρευτείτε ξανά την οικονομία μας, την κοινωνία, την υγεία».

(Our planet, our health: Reimagine our economy, society, health).